

Høringsuttale

Endringene som er foreslått i kommuneloven rundt interkommunale samarbeid støttes i stor grad av Nordmøre Regionråd IPR.

Det oppfattes at endringene ikke innskrenker det kommunale handlingsrommet, men åpner for gode alternativer.

Vi ønsker videre å gi noen betraktninger rundt de største endringene og svare ut konkrete spørsmål stilt i høringsdokumentet.

Gi mulighet til å delegere enkeltvedtak til kommunale oppgavefelleskap (KO):

Denne muligheten innskrenker ikke handlingsrommet som nå ligger inne i lovverket. Det medfører heller ikke at allerede etablerte samarbeid må endres for vår del.

Slik vi vurderer det vil denne endringen medføre et handlingsrom og gi mulighet til mer samordnet samarbeid, da det ikke er begrensninger i lovverket på hvilke og omfang av tjenester eller oppgaver som legges til samarbeidet. Det oppfattes også som positivt å forankre denne bestemmelsen i kommuneloven som tidligere, for lettere rydde i roller og ansvar mellom politisk nivå og administrasjonen.

Det kan være en utfordring at et samarbeid som organiseres som et KO som et eget rettssubjekt og delegert myndighet til å fatte enkeltvedtak, vil strukturmessig være likt et IKS. Det kan være vanskelig for kommunene å vurdere når et slikt KO vil fungere bedre enn mer kjent organisering via et IKS. Vi oppfatter at forskjellene er hvor samarbeidet er hjemlet i lov og at et KO kan velge å ha et styre. Men med så små forskjeller kan det med hensikt komme veiledning, med eksempler som tydeliggjør for kommunene hvilke vurderinger som kan avklares for å velge den organisasjonsformen som er mest hensiktsmessig, etter en eventuell lovendring.

Ta vekk muligheten for vertskommunesamarbeid med folkevalgt nemnd:

Vi har i vår region et av de få interkommunale samarbeid organisert som vertskommunesamarbeid med folkevalgt nemnd. Endringen vil slik sett få konsekvenser og medføre en omorganisering.

Politisk nemnd har hos oss fått delegert myndighet til også å treffe vedtak av prinsipiell betydning, men har i praksis valgt å ikke benytte eller ikke hatt behov for å nytte denne muligheten. Nemnda har i stor grad gjort lite vedtak, men fungert som et organ som har fått informasjon og muligheter til å kommentere på løpende drift og budsjett.

Vi har slik ingen motforestilling mot å ta vekk muligheten til vertskommunesamarbeid med folkevalgt nemnd, og vil kunne finne en ny organisasjonsform for dette samarbeidet, i løpet av foreslått overgangsperiode på to år.

Vi anser likevel at dette betinger at foreslåtte endringer rundt KO videreføres etter høring. Det er ikke ønskelig at kommunene står igjen med kun administrativt vertskommunesamarbeid som organisasjonsform hjemlet i kommuneloven som kan fatte enkeltvedtak.

Gi muligheter til interkommunalt samarbeid mellom kommuner og fylkeskommuner:

Denne muligheten innskrenker ikke handlingsrommet som nå ligger inne i lovverket. Det medfører heller ikke at allerede etablerte samarbeid må endres for vår del.

Det er forståelse for at denne muligheten tidligere ble vurdert til å ikke være hensiktsmessig, siden kommuner og fylkeskommuner ikke har ansvar for de samme tjenestene. Men vi har erfaringer med felles samarbeid, organisert som IKS, rundt støttetjenester som arkiv og personvernombud. Å ha en mulighet til å organisere et tjenestesamarbeid også med hjemmel i kommuneloven, vil bare gi økt handlingsrom.

Andre innspill, svar på konkrete spørsmål:

Navn og gjenkjennbarhet:

KO har i nåværende lovverk samme benevnelse om de er organisert som eget rettssubjekt eller ikke. Så åpnes det for en ytterligere tilleggsfaktor, om de som er egne rettssubjekt blir delegert mynde til å fatte vedtak eller ikke.

Det problematiseres i høringsuttalen at KO blir benevnelsen på samarbeid etter § 19, uansett om kommunene organiserer dette som eget rettssubjekt eller ikke og om de delegerer KO som egne rettssubjekt myndighet til å fatte enkeltvedtak. Dagens organisering av interkommunale samarbeid, ved bruk av AS, IKS og vertskommune gir tydelige signal om oppbygging, ansvar og roller i samarbeidet.

Samtidig ser vi at når sentrale avklaringer for et interkommunalt samarbeid bestemmes i samarbeidsavtalen og ikke styres i for stor grad av lovhjemmel, skaper det et rom og fleksibilitet for kommunene.

Vi følger problemstillingen som løftes i høringsnotatet, men har ingen umiddelbar god løsning. Det vil kunne utfordre kommunene ved etablering av samarbeid, at navnet ellers gir signal om delegert myndighet og organisering.

Reglement for folkevalgte organer

Det blir i høringsutkastet vurdert om det skal lovfestes eget reglement for folkevalgte organer i KO som er egne rettssubjekt, men at det på nåværende tidspunkt ikke ligger inne i endringsforslaget.

Vi ser hensikten og ryddigheten ved at KO som eget rettssubjekt utarbeider et reglement for sine folkevalgte organer. Men et KO, selv som eget rettssubjekt, kan ha svært ulikt omfang av delegerte oppgaver, med eller uten mulighet til å fatte enkeltvedtak. Vi ser det derfor som hensiktsmessig at bestemmelsen om det er behov for et eget reglement eller om avklaringer kan ligge i selve samarbeidsavtalen, blir opp til kommunene å vurdere ved opprettelse av et samarbeid.

Forhold mellom kapitel 19 og kommunelovens øvrige regler:

I dagens lovtekst rundt organisering av IPR og KO (kap 18 og 19) er det henvist til: “De øvrige kapitlene i denne loven gjelder på tilsvarende måte så langt de passer...”

Dette er gjort for at ikke lovverket skal bli for omfattende. Det vil da si at kommunelovens bestemmelser ellers skal følges i samarbeidet. Men det åpner også for tolkning rundt hva som ligger i “så langt de passer”.

I endringsforslaget legges det inn noen flere presiseringer i lovteksten i kap 18 og 19. Det oppfattes som ryddig med de presiseringer som blir foreslått i høringsnotatet. Vi følger også argumentasjonen rundt å ikke gjøre lovverket alt for detaljert og omfattende.

Vi henstiller likevel til at det både er tidkrevende og kan skape unødig uro og frustrasjon når det blir et tolkningsrom for hvordan regelverket skal forstås. Det er derfor ønskelig at veiledere som utarbeides kan gå mer i detalj, og gjerne henvise til praksis, på både de lovhemler som vil gjelde for samarbeidende og hvilke vurderinger som kan gjøre seg gjeldende ved tvilstilfeller.

Deling av personopplysninger:

Det vil være viktig for en effektiv organisering, at oppgavefellesskap som eget rettssubjekt og som skal fatte vedtak, er autonom i sin tjenesteutøvelse.

Det utfordrer kommunene på å være tydelig i samarbeidsavtalen på oppgaver og delegert myndighet, for å ha et tydelig mandat for behandling av personopplysninger.

Vi har ikke innspill til konkrete særlover som må endres, for å oppnå lovlig behandlingsgrunnlag.

Delegeringssperre i særlovgivning

Lovgivning i Domstolloven setter en delegeringssperre slik at det kun er kommunestyret selv som kan oppnevne meddommere. Det oppfattes for oss ikke som en viktig oppgave å måtte oppheve delegasjonssperren rundt. Det at jordskifteretten og tingretten ikke har sammenfallende rettskretser vil også kunne vanskeliggjøre dette som en oppgave å legge til et interkommunalt samarbeid. Skal muligheten og ønsket likevel oppstå, så vil det være mer fleksibelt at delegasjonssperren oppheves.

Delegasjonssperren i forbindelse med å inngå samarbeidsavtale mellom kommuner og helseforetak ser vi med hensikt kan tas bort. Kommunene har mange sammenfallende behov. Muligheter til å samarbeide om og løfte kommunale behov på en ryddig og forutsigbar måte overfor et helseforetak vil være en styrke for partene og forhåpentligvis oppnå bedre avtaler til det beste pasientene/innbyggerne våre.

Vi har ikke kjennskap til delegeringssperre i andre særlover som burde vurderes ved endringer i lovverk.